

Vijećnica bi trebala biti hram knjige

Ismet Ovčina, direktor NUBBiH, za Oslobođenje govori o neriješenom pravnom statusu ove ustanove, neuslovnim prostorijama i aktuelnim projektima

Razgovarala: **ANGELINA ŠIMIĆ**

Jeste li izgubili nadu vezanu za Memorandum o razumijevanju s ciljem podrške radu ustanovama kulture od općeg značaja i interesa za BiH s obzirom na to da ste jedini koji niste još dobili niti fening?

- Nismo izgubili nadu, pogotovo jer vjerujemo u obećanje i zaključke ministra Adila Osmanovića, koji je, zaista, od svog dolaska pokrenuo značajne aktivnosti u pravcu rješavanja statusa institucija kulture od značaja za državu BiH, a također, hoćemo da vjerujemo da će dosadašnji načelnik i novoizabrani načelnik Nedžad Koldžo uvažiti ovu realnost. Čestitam mu i na ovaj način što je opet postao načelnik. I kod svih treba da naglasimo da smo, ipak, mi Nacionalna i univerzitetska biblioteka BiH, jedne države, članica svih meritornih bibliotekarskih asocijacija u Evropi i svijetu i valjda je i načelniku ponos ako smo i na njegovu području, jer mi predstavljamo državu BiH, bibliotekarstvo, glavni grad, pa valjda i općinu na kojoj funkcionišemo. Tako da mi vjerujemo u to i na ovaj način apelujemo, jer obećanje postoji, da se taj zaključak realizuje, a uposlenici stalno pitaju kada će ta sredstva stići.

Znamo situaciju u kojoj se NUB nalazi, ima još neriješen status, možete li je komparirati s nacionalnim i univerzitetskim/sveučilišnim bibliotekama u zemljama okruženja, gdje ste, gdje bi se mogli staviti?

- Možemo. Mi smo krajem septembra imali sastanak direktora nacionalnih biblioteka jugoistočne Evrope, ne samo je li bivše Jugoslavije, znači bili smo domaćini, to je valjda priznanje da dobro radimo, da pratimo bibliotekarske standarde. Na tom sastanku smo razgovarali o mnogim aktivnostima zajedničkih nastupa u pojedinim projektima u okviru evropskih fondova itd, a sa aspekta riješenog pravnog statusa sve biblioteke ovoga nivoa, evo da kažemo iz bivše Jugoslavije, riješile su ga.

Podstanari na 30 godina

Znači, oni su svi riješili svoje statuse, jedino smo mi ostali neriješenog pravnog i finansijskog statusa, a sa aspekta onoga što radimo mi smo članica, kao što sam već rekao, svih meritornih bibliotekarskih asocijacija u Evropi i svijetu. Nas tamo uvažavaju, pratimo standarde, uključeni smo u jednom broju projekata, čak imamo i jedan zajednički projekat trenutno u okviru Europeane, odnosno digitalizacije Europeane, gdje učestvujemo sa zemljama iz regiona, tako da to govori gdje smo. Naravno, ne možemo ih pratiti sa aspekta statusa, ali ih pratimo sa aspekta standarda, jer ako ne radite po bibliotekarskim standardima koje vam određuju meritorne

asocijacije i, naravno, i odgovarajući propisi, prije svega, ili posebno IFLA, svjetska bibliotekarska asocijacija, ili Konferencija evropskih nacionalnih biblioteka, ne možete biti u njihovu članstvu. Mi to jesmo, a također, želim da naglasim da smo negdje čak i članica i određenih komisija, recimo, kao direktor NUBBiH član sam Stalnog komiteta IFLA, Svjetske bibliotekarske asocijacije za nacionalne biblioteke, mislim da je zaključak sasvim jasan. Drugo, član sam direktora nacionalnih biblioteka svijeta, Evrope, član sam Upravnog odbora ISSN-a u Parizu. To dovoljno govori, a kao što sam već rekao, ovi sastanci koje održavamo sa aspekta zajedničkih aktivnosti koji je bio prije mjesec i nešto u Sarajevu govori o tome i sve naše kolege i kolegice su nam izrazile zahvalnost i posebno divljenje kako ostvarujemo svoju misiju i ulogu u okviru obrazovanja, nauke i kulture, a u neadekvatnim uslovima.

Sve ostale državne biblioteke u regionu imaju odgovarajuće prostore, možda neki nisu toliko odgovarajući, ali u odnosu na nas su mnogo bolji

Podstanar u zgradi u Kampusu UNSA / BENJAMIN BEŠIĆ

Poznato je da je NSK u Zagrebu uselio prije nekoliko godina u novu zgradu, ne znam kako je u ostalim zemljama u okruženju, a vi ste kao NUBBiH "stjerani" u ovu zgradu koju su obnavljali Svjetska banka i UNESCO, zna se i da ste predali tužbu da riješite pitanje matičnog sjedišta - zgrade Vijećnice. Je li se tu išta pomiče?

- Ako dozvolite, kratko ću, sve ostale državne biblioteke u državama o kojima govorimo, naravno i u drugim šire u regionu i u Evropi, ali posebno u regionu, imaju odgovarajuće prostore, možda ako neki nisu toliko odgovarajući, u svakom slučaju u odnosu na nas su mnogo, mnogo bolji. Kad ste već spomenuli, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu ima novu, ogromnu zgradu. Ogromnu sa aspekta potreba, a ne onoga da ne treba, i u nju često dolaze VIP gosti Vlade Hrvatske, a nekad i predsjednika Hrvatske, jer imaju šta pokazati i imaju gdje doći. I Narodna biblioteka Srbije ima odgovarajuću zgradu, Crna Gora i ostale, tako da u tom smislu one imaju odgovarajući simbol samim tim mjestom smještaja, naravno, i kolekcijama koje one baštine. Što se tiče naše situacije, ona je tu žalosna. Mi smo do 1992. bili jedini nosioci prava raspolaganja u zgradi u narodu prepoznatljiv po imenu Vijećnica i do njenog paljenja, odnosno granatiranja u kontinuitetu smo tamo bili od 1951.

Ovčina: Borit ćemo se za status / BENJAMIN BEŠIĆ

godine. U toku rata da bi se sačuvalo fond, išlo se iz prostora u prostor itd. da bi se to završilo dvije-tri godine poslije rata u Kampusu Univerziteta u Sarajevu, znači u ovome prostoru gdje smo mi podstanari na 30 godina. Godine teku i još ih je pred nama 12-13. Istina, ne plaćamo podstanarstvo, ali plaćamo sve obaveze što se podrazumijevaju pod režijama i te prostorije koje su Svjetska banka i UNESCO obnovili od bivše kasarne i od nekadašnje austrijske konjušnice i koje su prilagođene datom prostoru i vremenu za koje se smatralo da su privremenog karaktera, mi u njima funkcionišemo jer nemamo druge solucije. Što se tiče ovoga konkretnog statusa, mi smo poslije obnove zgrade Vijećnice očekivali da ćemo da idemo u zgradu, jer je objektivno bila takva atmosfera ili smo mi tako mislili da su sredstva davana za obnovu Biblioteke, međutim, ključ je uzeo gradonačelnik Sarajeva. Mi tamo ne možemo doći...

Sakupljanje priča

Sve dok smo mi u zemljišnoknjižnim izvodima ovo što jesmo sa ovim pravima, mi ćemo se za taj status boriti i smatramo da nemamo pravo da odustanemo, prvo zbog toga jer smo u tim zemljišnoknjižnim izvodima, a drugo zbog historije same zgrade i Biblioteke. Mi smo, na kraju krajeva, tim granatiranjem postali planetarna žrtva, ta je zgrada postala simbol stradanja knjige i ona treba opet da postane iz našeg ugla, sve dok nam neko to na drugi način ne kaže, hram knjige, hram kulture i u tom kontekstu mi se zalažemo za kontinuitet zakona i, naravno,

Poslije obnove Vijećnice očekivali smo da ćemo da idemo u zgradu, jer je objektivno bila takva atmosfera, ali ključ je uzeo gradonačelnik

uvažavajući aktualno stanje, mi možemo sve nadležne, uključujući i sudske instance, da donesu odgovarajuću odluku pa da se u skladu sa tim ide u nekom pravcu rješavanja. Dotad ćemo mi dostojanstveno raditi u ovim uslovima koji objektivno jesu limitirani, obavljati svoju misiju kulture, obrazovanja i nauke sa svim onim što mi imamo i prezentovati ovu državu, bibliotekarstvo u meritornim svjetskim bibliotekarskim asocijacijama.

Ne mogu se pobrojati svi projekti, no koji bi se aktualni mogli navesti?

- Od aktuelnih projekata s ponosom ističem da smo mi prije nekoliko mjeseci krenuli i u projekat koji

Prije nekoliko mjeseci krenuli smo i u projekat koji se zove 100 godina Prvog svjetskog rata Europeana 1914-1918.

ponos i NUB-u i našem timu koji je to uradio. Trenutno učestvujemo i u jednom projektu digitalizacije određenih dokumenata u zemljama jugoistočne Evrope, koji također podržava Europeana. Pošto je u prvoj fazi, možda da sad samo kažemo da Europeana, Evropska digitalna biblioteka, podrazumijeva da ovaj prostor i regionalno

Vijećnica, dugogodišnje sjedište Biblioteke / ARHIV OSLOBOĐENJA

se zove 100 godina Prvog svjetskog rata Europeana 1914-1918, koji je Europeana organizirala u jednom broju država Evrope. Otprilike, bili smo među 10 nacionalnih biblioteka, odnosno institucija koje su uradile taj projekat, a njegova poenta jeste sakupljanje priča, dokumenata iz Prvog svjetskog rata, polako ga privodimo kraju. Svi ti dokumenti, priče biće obrađeni, jedan dio njih je već obrađen i može se naći na portalu Europeana. Europeana nam je zvanično rekla da smo odlično uradili ovaj projekat, pa zar to nije ponos ovoj državi, naravno,

ima veliku ulogu sa aspekta biblioteke u prezentaciji kulturnog naslijeđa i same digitalizacije onoga što one baštine. Također, bio sam prisutan na Frankfurtskom sajmu knjiga ne kao izlagač ili predavač nego na promociji kandidata za Astrid Lindgren nagradu. Mi smo jedini nominatori u ime države BiH za dječije pisce, odnosno one koji promovisu dječiju književnost i svake godine predložimo kandidate i kandidatkinje i ove godine su to Jelena Tepić-Kojović, Fahrudin Kučuk i Muhidin Šarić. Zar to nije ponos ovoj državi?